

“ΝΕΟΙ ΟΝΤΕΣ,”

ΠΕΝΤΕ ΤΡΙΣΤΙΧΑ

ΠΑΤΡΙΔΑ

ΠΕΝΤΕ ΤΡΙΣΤΙΧΑ

‘Ο κόσμος όλος
ένα πικραμύδαλο
στην παλάμη σου

Στά στενά χτυπίσαι.
πού νά κατασταλαξείς,
χρονομέτρα κλειψύδρα.

‘Ολάνοιχτο ρόδο
δλέπεις τ’ αγκάθι
πού μαραίνεται.

Του θολού καθρέφτη
το έδωλο δλέποντας
γελās λυπημένα.

Προσταγή στη φωνή
το χέρι ένιωσες
γεμάτο από νύχτα.

‘Ετριψα τὰ
στεγνά χέρια
και τὰ τσουρούφλια.

Πατρίδα,
πόσες τέτοιες
φωτιές ανάδεις
ρίχτρα, σε τέτοιες
ώρες, νιές
καρδιές γεννάς.

ΤΑΣΟΣ ΚΑΠΕΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΟΙΗΜΑ

‘Ο χυμός απ’ τὰ κλαδιά μου κύλησε
σάν πικραμένο τραγούδι
ἀπόμεινε τὸ σῶμα μου ξερό
σὰ δράχος ἀπὸ γρανίτη
κι ἡ καρδιά μου
κραυγὴ στὸν ἄνεμο.

‘Η θάλασσα ζωγραφίζεται
πάνω στὰ χέρια μας
ταραγμένη.

‘Η αγάπη, φίλε,
αὐτὸ εἶναι,
κλειστό στὸ πορτοφόλι σου.

Γυμνώθηκαν τὰ βουνὰ
ἀπὸ τὸν ἀντίλαλο τῆς φωνῆς σου.
Γυμνὰ τὰ μάτια μου.

Σ’ ὅσπρα κύματα νεροῦ
ξεδίφασα
τὰ χέρια μου.

“Ὅταν ἰδρώνει τὸ γῶμα
ὁ λογισμός γυρνᾷ
στὰ πατημένα χορτάρια.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΟΥΛΟΣ

Π. ΧΑΛΟΥΛΟΣ

ΦΑΝΗ ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΥ

‘Η πνευματική ζωή και κίνηση στην Πάτρα και την περιοχή της είναι δυστυχώς πεσμένη πολύ. ‘Ενῷ θάπρεπε, μετά την ίδρυση μάλιστα και λειτουργία του Πανεπιστημίου, νάρχεται τρίτη σε σειρά, είναι πιὸ χαμηλά ἀπὸ περιοχές και πόλεις ἀσυγκριτα μικρότερες, ὅπως τὰ Γιάννενα, τὴ Ζάκυνθο, τὴ Χαλκίδα. Χάθηκε ὁλότελα κι αὐτὸ ἀκόμα τὸ καλὸ θέατρο, πού τόσο παράδοση εἶχε ἡ Πάτρα. Δὲν πρέπει νὰ μᾶς ἐκπλήσσει. ‘Εχουμε ἀλλῶστε τὰ τελευταία κωμικοτραγικά γεγονότα. Κάθε ἀληθινὸς θιασὸς με συναίσθηση τῆς ἀποστολῆς του σάν τοῦ μιλάς γιὰ Πάτρα, σταυροκοπιέται, κουμπώνεται καί... τὴν ξορκίζει με τὸν ἀπήγαν.

Καί τότε τί θὰ γίνει; ‘Ὅπωςδήποτε χρειάζεται δουλειὰ πολλή και μακροχρόνια. Πρῶτ’ ἀπ’ ὅλα συνένωση ὅλων τῶν ἀληθινὰ πνευματικῶν ἀνθρώπων τῆς σὲ μιὰ δύναμη. Πέρα και μακριὰ ἀπὸ κάθε διαφορά και προπάντως δίχως φανατισμό. Τοῦτο τὸ τελευταῖο ἔχει μεταπολεμικά ἐπικίνδυνα σκετάσει τὴν πόλη τοῦ Πατρέα. Πνευματικὲς δυνάμεις γιὰ συνένωση ὑπάρχουνε πολλές και ἀξιόλογες. Λέιπει ὅμως, ὡς τὴν ὥρα, ὁ ἕνας, ὁ δυνατός. ‘Επιταγή νὰ δρεθεῖ. Κι ὅλοι μαζί κατόπιν ν’ ἀρχίσουνε τὴν ἐνεργοποίηση. Τὸ Πνευματικὸ Κέντρο πού κοντεύει νὰ ὁλοκληρωθεῖ, τὸ ἀνακαινισμένο Δημοτικὸ Θέατρο, «‘Η ‘Υδρία» — τὸ περιοδικὸ τῶν ζωντανῶν πνευματικῶν ἀνθρώπων τῆς Πάτρας, τῆς ‘Αχαΐας, πού τόσο τῆς ἔλλειψε, εἶναι ἀρκετὰ νὰ τοὺς βοηθήσουνε στὸ σπάσιμο τοῦ φράγματος. Νὰ χυθῶνε ἐπιτέλους τὰ τελματωμένα νερά τῆς στῆ θάλασσα. Δὲν πρέπει ἄλλη καθυστέρηση. ‘Αρκετὰ ἔχει ταπεινωθεῖ. Εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐπεκταθῶνε τὰ ἐνδιαφέροντα και οἱ προσφορὲς τῆς. Νὰ μὴ στέκουνε μόνο στὸ κερναβάλι, τὸ ποδόσφαιρο και τὸ ἐμπόριο. Πρέπει ν’ ἀξιοποιήσει πρῶτα τὴν ξεχωριστὴ τὴν τιμὴ. Τὴ σταύρωση σ’ αὐτὴ τοῦ Πρωτοκλήτου. Μ’ εὐρύτητα ὅμως και καθολικότητα. ‘Ὅπως ἀπαιτοῦνε οἱ καιροί. Μὲ πνευματικὴ μετά, καλλιτεχνικὴ ἐργασία, δράση, δημιουργία και πρόσφορά. Μόνο μ’ αὐτὰ μπορεῖ νὰ πάει μπροστὰ και ν’ ἀποχτήσῃ λάμψη, φεγγαβολὴ και ἀχτινοβολία. ‘Η ἀρνήσή τοὺς δὲν εἶναι θέση. Κι ἄς λέει τ’ ἀντίθετο ὁ Σάρτρ. Θέση εἶναι και θὰ εἶναι πάντα ἡ τέχνη πρῶτα, τὸ πνεῦμα. Κατόπιν ὅλα τᾶλλα.

ΛΑΜΠΗΣ ΛΟΥΚΟΣ
(Λογοτέχνης)

Στὴν Πάτρα δὲν λέμε και τὸ κυριώτερο δὲν γράφουμε τὴν ἀλήθεια εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν πνευματικὴ και καλλιτεχνικὴ προβολὴ και ἀξιολόγηση τῆς Πόλεως.

‘Απὸ τὸν Μάρτιο τοῦ 1954 πού ἐγκαταστάθηκα στὴν Πάτρα μέχρι σήμερα, συνεχίζεται ἡ ἴδια ἀπελπιστικὴ κα-

τάσταση τοῦ πνευματικοῦ μαρasmus με μόνη ἐξαίρεση, ὠρισμένους πού γράφουν (κατ’ ἴδιον ὅμως πιστεύουν τὰ ἐντελῶς ἀντίθετα) ὅτι ἔχουμε πνευματικὴ και καλλιτεχνικὴ ἀνοδο κ.λ.π.

‘Ενοεῖται ὅτι εὐθὺς ἀμέσως ἔρχονται τὰ γεγονότα και τοὺς διαψεύδουν μ’ ἓνα πολὺ τραγικὸ και παταγῶδη τρόπο — ὅσοι ἀσχολοῦνται με τὰ πνευματικὰ θέματα τῆς Πόλεως, ἀντιλαμβάνονται τί θέλω νὰ ἐπισημάνω σχετικά.

‘Ὅστος γιὰ πρώτη λύση προτείνω μιὰ κοινὴ σύσκεψη, μακριὰ ἀπὸ Προέδρους ἐπαγγελματικῶν σωματείων κ.τ.λ. (Στὴν Πάτρα δυστυχῶς ἔχουν κι’ αὐτοὶ ὑπεύθυνη γνώμη ἐπὶ τοῦ προκειμένου) ἀρμοδίων, πνευματικῶν ἀνθρώπων και ἐνδιαφερομένων.

Πρέπει νὰ συμφωνήσουμε ὅλοι ὅτι ἀρχίζουμε ἀπὸ τὸ μηδέν.

Στὴν Πάτρα ὑπάρχουν ἀκόμα ἄνθρωποι με ταλέντο, ἄνθρωποι μ’ ὄρεξη γιὰ πνευματικὲς προσφορὲς. ‘Ὅμως παράλληλα εὐδοκίμει ἡ κακότητα, και ἡ ζηλόφθονη διάθεση τῶν ἡμιμαθῶν και τῶν, κατὰ τὸν γνωστότατον πλέον τρόπον, καθυστερημένων.

‘Ετσι ἡ πόλη περιδινίζεται συνεχῶς και πάντοτε εἰς τὸ μέσον αὐτῆς τῆς συγκρούσεως τῶν αἰσθημάτων, και ἀντιστοιχῶν ἀντιλήψεων, μ’ ἀποτέλεσμα ὅσοι ἔχουν ταλέντο, ὅσοι θέλουν νὰ καταδείξουν κάποια πνευματικὴ δημιουργία, νὰ ἐγκαταλείπουν τὴν Πάτρα.

‘Η πόλη ζεῖ βυθισμένη μακριὰ σ’ αὐτὸ τὸ πνευματικὸ τέλμα.

Τί θὰ τὴν σηκώσει ψηλά;

Τὸ ‘Εθνικὸ με καινούργια πρωτοποριακὰ ἔργα, ἓνα περιοδικὸ σύγχρονης λογοτεχνικῆς ἐνημερώσεως και ἡ κατάλληλη συμμετοχὴ τῶν φοιτητῶν τῶν Πανεπιστημίων μας σ’ ὅλες τῆς πνευματικὲς αὐτὲς ἐκδηλώσεις.

Θὰ μπορούσα νὰ ἐπεκταθῶ περισσότερο. “Ἀλλῶστε μίλησα γι’ αὐτὸ τὸ θέμα και στὴν Διακίβειο στίς 20) 11. ‘Ὅμως πιστεύω ὅτι γιὰ τώρα, οἱ παραπάνω ὑποδείξεις μου πρέπει ν’ ἀπασχολήσουν θετικά τοὺς ἀρμοδίους και ἐνδιαφερομένους.

Τέλος γράφω κι’ ἓνα ἀκόμα: ὅσες φορές ἐπιχειρήσαμε νὰ πάρουμε θέση σὲ θέματα κριτικῆς πάνω στὴν σύγχρονη Τέχνη, γίναμε καταγελαστοὶ ἔξω ἀπὸ τὴν Πάτρα — ἔχω πολυάριθμα στοιχεῖα νὰ παραθέσω σχετικά. ‘Ὁ καθένας γράφει και ὑποστηρίζει ὅ,τι τοῦ κατέβη σύμφωνα με τὴν καταγωγή του, τὴν προέλευση και τὴν θλίβερὴ και ἀπαράδεκτη ἐπιμόρφωσή του...

ΜΑΝΩΛΗΣ ΠΡΑΤΣΙΚΑΣ

(Λογοτέχνης)